

Závěrečná zpráva Akreditační komise o hodnocení doktorských studijních programů na Lékařské fakultě v Hradci Králové Univerzity Karlovy v Praze

červen 2013

O zahájení hodnocení doktorských studijních programů (dále jen DSP) rozhodla Akreditační komise (dále jen AK), která podle §84 odst. 1, písmeno a) zákona o vysokých školách pečuje o kvalitu vysokoškolského vzdělávání a všestranně posuzuje vzdělávací, vědeckou, výzkumnou, vývojovou, uměleckou a další tvůrčí činnosti vysokých škol ČR, na svém zasedání 13. – 15. září 2010.

Pro hodnocení DSP na Lékařské fakultě v Hradci Králové Univerzity Karlovy v Praze (dále LF HK) jmenovala AK účelovou pracovní skupinu (dále ÚPS) ve složení: prof. MUDr. Anna Vašků, CSc., LF MU – předsedkyně, prof. MUDr. Vladimír Janout, CSc., LF OU, doc. MUDr. Jan Mareš, CSc., 3. LF UK, prof. MUDr. Jaroslav Veselý, CSc., LF UP, doc. MUDr. Martin Vokurka, CSc., 1. LF UK.

AK měla pro hodnocení následující podklady:

- sebehodnotící zprávu a další materiály, zpracované a předložené v písemné a/nebo elektronické formě;
- informace přístupné na webových stránkách LF HK;
- poznatky získané návštěvou fakulty dne 21. května 2013;
- publikační aktivity členů oborových rad a školitelů za posledních 5 let a citační ohlas získaný z databáze SCOPUS, WoS a SCI.

Za ÚPS se jednání na LF HK dne 21. května 2013 zúčastnili všichni její členové.

Za vedení fakulty se jednání zúčastnili: prof. MUDr. RNDr. Miroslav Červinka, CSc., děkan, prof. MUDr. Radek Pudil, Ph.D., proděkan pro vědeckou činnost a doktorské studijní programy, Ing. Eva Faistová, vedoucí studijního oddělení.

Děkan LF HK prof. Červinka na úvod setkání stručně představil historii a současnost lékařské fakulty i výuky doktorských studijních programů. Uvedl, že v současné době je na LF HK otevřeno 20 doktorských studijních programů akreditovaných se čtyřletou standardní dobou studia (teoretických i klinických), a zároveň členům ÚPS předal Výroční zprávu o činnosti 2012, kde jsou uvedeny nejaktuálnější souhrnné informace týkající se studia v DSP.

V souladu s opatřením rektora pokračují práce na dokončení procesu digitalizace archivu disertačních prací. Děkan konstatoval, že jedině otevřený kompletní informační systém zajistí harmonizaci kvality výuky DSP v rámci celé ČR. Velmi ocenil praxi Masarykovy univerzity, která pravidelně kontroluje texty kvalifikačních prací na plagiátorství.

Za účasti všech zúčastněných byla dále pod vedením prof. Vašků diskutována tato témata:

1. Obecné informace ke studijním oborům

1. 1. Ve 20 studijních programech studuje/studovalo v posledních 4 letech celkem 268 studentů, z toho 16% v prezenční formě.

1. 2. Akreditace studijních oborů v českém i anglickém jazyce

Všech 20 studijních programů je akreditováno pro studium v českém i v anglickém jazyce. Studentů v anglických DSP, kteří magisterské studium absolvovali na jiné fakultě než na LF HK, není mnoho. V minulosti se z velké části jednalo o studenty, kteří neměli zájem o vědeckou činnost, ale o klinickou přípravu. Mnohem lepší zkušenosti jsou s absolventy magisterských studijních programů vystudovaných přímo na hradecké LF.

1. 3. Nabídka programů k celoživotnímu vzdělávání

V současné době neexistuje. Proběhla však jednání s vedením FaF UK o možnosti zavedení studijního programu z oblasti zdravé výživy.

1. 4. Přehled studijních oborů a počtů studentů

Studijní program	Prezenční studium	Kombinované studium	Celkem	Obhajoby 2009-2012
Anatomie, histologie a embryologie	2	3	5	2
Fyziologie a patologická fyziologie	3	5	8	3
Gynekologie a porodnictví	0	8	8	5
Hygiena, preventivní lékařství	1	9	10	5
Chirurgie	1	24	25	19
Klinická biochemie	3	17	20	1
Klinická onkologie a radioterapie	3	17	20	6
Lékařská biofyzika	0	5	5	2
Lékařská biologie	1	6	7	3
Lékařská farmakologie	1	5	6	2
Lékařská chemie a biochemie	6	4	10	3
Lékařská imunologie	3	4	7	6
Lékařská mikrobiologie	2	7	9	2
Oční lékařství	4	20	24	8
Patologie	4	6	10	1
Pediatric	1	6	7	5
Psychiatrie	0	7	7	3
Radiologie	1	9	10	5
Stomatologie	0	11	11	7
Vnitřní nemoci	6	53	59	21
Celkem studentů	42	226	268	109
-z toho studentů v anglickém jazyce	1	4	5	

2. Oborové rady

Členství jedné osoby ve více Oborových radách je povolováno pouze výjimečně a je vždy řádně odůvodněno. Změnu schvaluje Kolegium děkana a Vědecká rada fakulty. V roce 2012 patřilo 9 garantů studijních programů do skupiny prvních 40 pracovníků s nejvyšším citačním ohlasem ve WoS na fakultě.

Studijní program	Garant studijního programu a předseda/ předsedkyně oborové rady
Anatomie, histologie a embryologie	Prof. MUDr. Jaroslav Mokřý, Ph.D.
Fyziologie a patologická fyziologie	Prof. MUDr. Zuzana Červinková, CSc.
Gynekologie a porodnictví	Doc. MUDr. Jindřich Tošner, CSc.
Hygiena, preventivní lékařství	Prof. Ing. Zdeněk Fiala, CSc.
Chirurgie	Doc. MUDr. RNDr. Milan Kaška, Ph.D.
Klinická biochemie	Prof. MUDr. Vladimír Palička, CSc., dr.h.c.
Klinická onkologie a radioterapie	Prof. MUDr. Jiří Petera, Ph.D.
Lékařská biofyzika	Doc. Ing. Josef Hanuš, CSc.
Lékařská biologie	Prof. MUDr. RNDr. Miroslav Červinka, CSc.
Lékařská farmakologie	Prof. MUDr. Vladimír Geršl, CSc.
Lékařská chemie a biochemie	Doc. MUDr. Martina Řezáčová, Ph.D.

Lékařská imunologie	Prof. RNDr. Jan Krejsek, CSc.
Lékařská mikrobiologie	Doc. RNDr. Vladimír Buchta, CSc.
Oční lékařství	Prof. MUDr. Pavel Rozsíval, CSc., FEBO
Patologie	Prof. MUDr. Ivo Šteiner, CSc.
Pediatric	Prof. MUDr. Milan Bayer, CSc.
Psychiatrie	Prof. MUDr. Jan Libinger, CSc.
Radiologie	Prof. MUDr. Pavel Eliáš, CSc.
Stomatologie	Doc. MUDr. Antonín Šimůnek, CSc.
Vnitřní nemoci	Prof. MUDr. Jan Bureš, CSc.

3. Školitelství

3. 1. Výběr školitelů

Jmenování školitelů a školitelů konzultantů se řídí usnesením VR LF HK. Oborová rada navrhuje prostřednictvím předsedy OR školitele/školitele konzultanta ke schválení na jednání Kolegia děkana. Pokud navržený není habilitován, musí návrh obsahovat odborný životopis a přehled publikační aktivity uchazeče. V případě habilitovaných pracovníků je po schválení KD uchazeč zařazen na oficiální veřejný seznam školitelů. Pokud uchazeč není habilitován, musí návrh projednat a schválit VR LF HK. V rámci návrhu se uvádí aktuální vědecký výkon potenciálních školitelů. Zápisy z vědecké rady k této věci jsou k dispozici.

Základním kritériem odbornosti jsou vědecké výsledky (publikační činnost), významnou roli hrají časové možnosti a vytížení školitele. Stejná odborná kritéria platí pro školitele i školitele konzultanta, školitel musí být v pracovním poměru k LF HK, školitel konzultant nemusí.

Aktuální seznam školitelů je zveřejněn na webu fakulty. Tlak na publikační aktivitu školitelů je v současnosti velmi vysoký i vzhledem k scientometrickému hodnocení fakult při přidělování dotací (RIV). Těmto aspektům údajům musí odpovídat i podmínky vyhlášeného přijímacího řízení.

3. 2. Případné odstoupení školitele od vedení studenta DSP

Žádost musí projednat a schválit Oborová rada a následně kolegium děkana. Na žádosti musí být uvedeno vyjádření původního školitele, vyjádření nově navrhnutého školitele a studenta. Tuto změnu projednává KD.

3. 3. Maximální počet studentů na jednoho školitele

Počet studentů na jednoho školitele je omezen na čtyři. Vyšší počet studentů na 1 školitele podléhá schválení Kolegia děkana a Vědecké rady LF.

3. 4. Odměna pro školitele

Výše odměny školitele je stanovena opatřením rektora UK, pohybuje se ve výši cca 40.000,- Kč, pokud student dokončí studium během 4 let.

4. Studenti, výuka, výzkumná činnost

Za velmi důležitou součást zajištění vědecké činnosti studentů v doktorských studijních programech považuje fakulta oblast podpory vědecké činnosti. V této oblasti jsou významné dva základní faktory. Prvým je materiální a finanční zajištění vědecké činnosti studentů DSP prostředky stávajících výzkumných projektů a grantů, druhým základním faktorem je výchova mladých vědců (studentů DSP) v tom, aby byli schopni sestavit a podat úspěšnou žádost o výzkumný projekt.

4. 1. Společná výuka studentů DSP

Pro 1. ročník DSP je připraven systém blokové výuky. V tomto bloku se studenti seznámí s grantovým systémem v ČR a EU, s etickými zásadami ve vědecké práci, se základy statistiky, s prací s databázemi, s přípravou ústní prezentace, s přípravou posterů, atd. Některé předměty

(např. statistika) jsou vyučovány ještě před blokovou výukou formou e-learningového kurzu. Některé předměty (podávání grantů) mohou být dokončeny v průběhu dalšího studia, max. do konce 2. roku. Za jednotlivé výukové segmenty dostávají studenti zápočty.

Pro 2. ročníky je připraven cyklus odborných seminářů ukončený zápočtem. Výuka je povinná pro všechny studenty doktorského studia, tj. studující v prezenční i kombinované formě. Před začátkem semináře se provádí prezence. Student je povinen absolvovat nejméně 80 % vypsanych seminářů (včetně účastí na fakulních konferencích) a naučí se zde formulovat základní vědecké problémy, diskutovat o nich a prezentovat výsledky své dosavadní výzkumné práce.

4.2. Postavení studentů DSP z klinických oborů z hlediska pracovního poměru k FN

Pokud student studuje v některém z klinických oborů a je tudíž potřeba, aby měl přístup k pacientům ve FN HK, je minimální výše úvazku stanovená ředitelem FN HK 0,2. Přednosta kliniky tento úvazek může dle svého uvážení a možností zvýšit.

4.3. Finanční podpora studentů

V prvním roce studia činí výše doktorandského stipendia v prezenční formě a ve všech studijních programech 6.660,- Kč měsíčně. Pro studenty prvního ročníku existuje také forma mimořádného stipendia děkana. Výše stipendia pro 2. a vyšší ročníky studia se pohybuje okolo 10.000,- Kč.

Studenti dále mají možnost čerpat finanční prostředky z grantů, projektů specifického vysokoškolského výzkumu a prostředků z institucionální podpory na rozvoj výzkumné organizace UK (do programu Prvok je zapojeno 97 % studentů prezenční formy DSP).

4.4. Podpora studentů s mimořádnými studijními či publikačními výsledky

Na LF HK byl v roce 2012 nově zaveden systém interního odměňování za publikační činnost platný jak pro zaměstnance a studenty DSP na LF, tak i pro zaměstnance FN. Přesné podmínky pro získání odměny jsou stanoveny opatřením děkana a směrnicí ředitele FN HK.

4.5. Financování nákladů na výzkum studenta

Při vyhlášení přijímacího řízení do DSP je vyžadováno prohlášení OR, že dané téma je finančně pokryto (granty, provozní prostředky pracoviště, institucionální výzkum UK, SVV).

Mezi stávající projekty, granty a další zdroje sloužící k podpoře studentů DSP lze jmenovat některé projekty, které jsou významné z hlediska fakulty a Univerzity Karlovy. Patří mezi ně projekt PRVOUK P37/1-12, který významně podporuje vědecké kolektivy celé lékařské fakulty a jsou do něj zahrnuti i studenti DSP. Podobně je významný projekt Specifického vysokoškolského výzkumu, který sdružuje všechny studenty do 4 vědecko-výzkumných skupin. Podpora vědeckých a výukových aktivit, na kterých se studenti DSP podílí, vychází z projektu Fondu rozvoje vysokých škol. Dále je vědecká činnost studentů DSP finančně podpořena jednotlivými výzkumnými projekty grantových agentur (Interní grantové agentury Ministerstva zdravotnictví České republiky, Grantové agentury České republiky, Grantové agentury Univerzity Karlovy a dalších, celkem např. v roce 2012 56 projektů našich i zahraničních v celkové hodnotě 100 mil. Kč). Navíc řada studentů DSP v rámci svých pracovišť byla zapojena do mezinárodních projektů (např. Purstem, HEPIN I, projekty v oblasti neurověd a řada dalších).

4.6. Procentuální neúspěšnost studentů DSP

Je přibližně 20 %. Obligátní důvody: mateřská dovolená se změnami priorit, zájem spíše o klinickou praxi nežli o vědeckou činnost.

4.7. Počet neúspěšných obhajob disertačních prací

Počet neúspěšných obhajob je velice nízký, pohybuje se v řádu jednotek za rok. Každá disertace prochází tzv. vnitřní oponenturou dvou na studentovi nezávislých pracovníků z oboru před tím, než je práce definitivně odevzdána. Tento proces napomáhá odfiltrovat případné chyby.

4.8. Počet neúspěšně složených státních doktorských zkoušek

Počet neúspěšně složených státních doktorských zkoušek je také velice nízký. Příprava zajištěna konzultacemi se školitelem.

4.9. Publikační kritéria pro studenty DSP

Na LF HK jsou stanovena jednotná kritéria pro publikační činnost studentů DSP ve všech oborech.

Před připuštěním k obhajobě disertační práce musí student odevzdat podklady, které prokazují, že je prvním autorem minimálně dvou původních prací a prvním autorem nebo spoluautorem jedné práce v časopise s IF. U nově přijatých studentů (od r. 2013) se požadavek spoluautorství na práci uveřejněné v časopise s IF zvedl na dva. Student na začátku studia podpisem stvrzuje, že byl s publikačními kritérii obeznámen. Důraz je kladen na kvalitu článků (neakceptují se kasuistiky a přehledové články) a na souvislost s tématem disertační práce.

5. Kontrola prací, posudků, studijní dokumentace o průběhu studia, publikační činnosti

Vzhledem k vzornému formálnímu vedení dokumentace (včetně originálního soupisu všech náležitostí studenta i školy s daty a podpisy odpovědných osob) bylo snadné během krátkého času zkontrolovat dokumentaci 25 náhodně vybraných disertací. Formální uspořádání spisu i vlastních disertačních prací je dokonale propracováno a dodržováno. Preferováno je klasické zpracování disertační práce, vždy se zřetelem na přesný soulad mezi názvem a obsahem. Také jazyková úroveň prací je velmi vysoká. Obsahová kvalita je garantována dodržováním publikačních kritérií v jednotlivých oborových radách. Bylo zřetelné, že finální kontrola publikační aktivity je ještě před obhajobou prováděna vedením fakulty (poznámky rukou ve všech kontrolovaných autoreferátech). AK nenašla při kontrole dokumentace disertačních prací žádná pochybení formální ani obsahová, a to v žádném z kontrolovaných studijních oborů.

6. Závěry

Lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Hradci Králové provádí analýzu silných a slabých stránek studia kontinuálně a snaží se na zjištěné skutečnosti rychle reagovat. Mezi silné stránky studia řadí úspěšnost studentů doktorských studijních programů při prezentacích výsledků své výzkumné práce na vědeckých konferencích a především jejich velmi dobré uplatnění ve vědecko-výzkumné praxi. Při analýze slabších stránek studia je možné konstatovat několik faktorů: je to relativně nižší počet studentů DSP, kteří vyjíždějí na krátko- i dlouhodobé stáže do zahraničí. Z faktorů, které daný stav podmiňují, je možné jmenovat nízkou osobní motivaci studentů k absolvování zahraniční stáže (v případě kombinované formy a studenta-lékaře se na tom může podílet i výpadek z klinické praxe započítatelné do předatestační specializační přípravy či určité těžkosti vyplývající z důvodu dlouhodobé absence na klinickém pracovišti). Zde probíhají úspěšně jednání s vedením FN k modulaci těchto faktorů.

Doktorské studijní programy jsou na Lékařské fakultě v Hradci Králové UK v Praze dokonale zorganizovány a příkladně vedeny. AK nenarazila na žádná pochybení formální ani obsahová v žádné oborové radě. Doporučit by bylo možno zvýšit podíl studentů prezenční formy studia oproti kombinované, ale stávající stav jistě reflektuje zájem studentů o studium v klinických oborech. V dalším období dojde k dokončení digitalizace všech disertačních prací, jak zmínil v úvodu děkan prof. Červinka.

7. Závěry k akreditaci studijních programů

a) AK souhlasí s prodloužením platnosti akreditace doktorských studijních programů *Anatomie, histologie a embryologie, Fyziologie a patologická fyziologie, Gynekologie a porodnictví, Hygiena, preventivní lékařství, Chirurgie, Klinická biochemie, Klinická onkologie a radioterapie, Lékařská biofyzika, Lékařská biologie, Lékařská farmakologie, Lékařská chemie a biochemie, Lékařská imunologie, Lékařská mikrobiologie, Oční lékařství, Patologie, Pediatrie, Psychiatrie, Radiologie, Stomatologie, Vnitřní nemoci* na 8 let.

b) AK souhlasí s prodloužením platnosti akreditace doktorských studijních programů *Anatomy, Histology and Embryology, Clinical Biochemistry, Clinical Oncology and Radiotherapy, Dentistry, Gynaecology and Obstetrics, Hygiene, Preventive Medicine, Internal Medicine, Medical Biology, Medical Biophysics, Medical Chemistry and Biochemistry, Medical Immunology, Medical Microbiology, Medical Pharmacology, Ophthalmology, Paediatrics, Pathological Anatomy, Physiology and Pathological Physiology, Psychiatry, Radiology, Surgery* s výukou v anglickém jazyce na 8 let.

Příloha: Rozhovor se studenty doktorského studia

Zástupci ÚPS hovořili se třemi studenty doktorských studijních programů:

Mgr. Hana Hrebíková, Anatomie, histologie a embryologie, 2. ročník, prezenční forma studia
Studentka do této doby napsala jednu review do recenzovaného časopisu. T. č. má úvazek 0,5 na Histologickém ústavu. Účastní se práce na několika grantech a chytá se na kongres v Londýně, kde bude prezentovat svoje výsledky. Ráda učí a chystá se na akademickou kariéru.

Mgr. Alžběta Filipová, Lékařská chemie a biochemie, 2. ročník, prezenční forma studia
Tato studentka má kromě stipendia také úvazek 0,4. Podílí se na výuce. Také ona čerpá prostředky z grantů a chystá se prezentovat své výsledky na mezinárodním fóru.

MUDr. Stanislav John, Lékařská biologie, 3. ročník, kombinovaná forma studia
Student má úvazek na 0,8 na onkologické klinice. Zaměřuje se na molekulární diagnostiku nádoru prsu: Má rozpracovanou spolupráci s MAYO Clinic v Rochesteru USA, kam se chystá na tříměsíční studijní pobyt.

Všichni tito studenti jsou velmi spokojeni se svým studiem a vysoce se identifikují se zájmy své alma mater.